

1. Søndag i advent - 2022 – Asbjørn Hjorthaug

Salme 24, Gt Jer 31:31-34, Ep Rom 13:11-14, Ev Matt 21:1- 11, III Luk 4:16-22

Jesus er i synagogen i Nasaret. Han gikk dit slik han hadde for vane hver eneste sabbat.

Dersom Lukas her gjengir hele den preken Jesus holdt, var den svært kort – bare en eneste setning: *"I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på."*

Om den var kort, var den svært innholdsrik. Tilhørerne roste Jesus og nikket undrende. De kjente han igjen som tømmermannen Josefs sønn. Jesus var godt kjent i synagogen i Nasaret. Her reiste han seg for å lese fra Skriften, og de gav han bokrullen fra profeten Jesaja. Etter at han var ferdig, satte han seg og begynte å tale.

"I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på."

Skriftordet var altså fra profeten Jesaja. Jesus går rett på sak og sier rett ut at dette handler om meg. Jesus er den Herrens Ånd hadde salvet til å frelse folket fra deres synder. Jesus sier om seg selv at: Jeg er evangeliet. Jeg er Guds Sønn. Jeg er Messias, Guds salvede. Jeg er den kongen som Gud gjennom sitt ord, har lovet skulle komme. Jeg er Israels trøst. Jeg er den som skulle knuse slangens hode. Jeg er den velsignelse Abraham ble lovet. Jeg er den Jesaja taler om: *Men han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom. Jes 53, 5*

Det er viktig å bli stille og høre etter hva Gud faktisk sier i sitt ord. Da behøver ikke prekenene være lange og ordene mange. Det handler om at du tvinger tanken din til å reflektere over det som faktisk leses og sies, og at du tenker igjennom det.

I dag oversvømmes vi av ord, lyd og bilder. Alt flimrer forbi oss i en rasende fart. Vi hører bare etter det vi har bruk for akkurat nå. Det som gjelder i morgen og eller skjedde i går glemmes fort, og vi har vendt oss til å bli minnet om det samme om og om igjen. Slik er det også med Guds ord. Vi hører, smaker på det, og det lekker ut. Noen ganger går det inn det ene øret og ut det andre. Vi tenker på noe helt annet, og det vi hørte er glemt. Men vi må ta lærdom av Maria som *"gjemte alt dette i sitt hjerte og grunnet på det."* Luk 2, 19. Da var det ikke behov for lange taler. Da kunne Guds ord tale for seg selv og predikanten bare rette oppmerksomheten mot det viktigste. Det var det Jesus her gjorde og anvender teksten på seg selv, samtidig som folket kjenner han igjen som tømmermannen Josefs sønn. Det blir et sterkt møte.

Jesus fra Nasaret som står her i synagogen, er sann Gud og samtidig sant menneske. Her står en av deres egne - Josefs og Marias sønn. Her hadde han vokst opp i leik og arbeid. Gjennom sin mor var han av Davids slekt, et menneske. Mens nå opplever de at han sier at han er Menneskesønnen, Guds Sønn. For mange stanser tanken. De forstår ingen ting. Men noen ser Skriftens oppfyllelse. Her er han som de har lengtet etter. *«Han har salvet meg»* står det. Den salvede betyr på hebraisk Messias og på gresk Kristus.

Et gledesbudskap for fattige.

Gjennom teksten fra Jesais har Jesus fortalt dem at han er kommet med et gledesbudskap til fattige. De fattige er her mennesker som har møtt lovens krav og bud og som misslykkes i alt det Skriften og de skriftlærde påla dem. I evangeliene møter vi de som tollere og syndere. De fattige har lite eller ingenting og har ingen gode gjerninger å komme med til Gud. De har bare sine synder og er foraktet i egne og andres øyne. Men gledesbudskapet som Jesus kommer med, er at i dag tar Gud imot slike fattige syndere: *"Hør; alle som tørster, kom hit og få vann! Kom, dere som ikke har penger! Kjøp korn, så dere kan spise, ja, kom og kjøp uten penger, uten betaling vin og mel!"* Jes 55, 1. Jesus sier dette på en annen måte: *"Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile."* Matt 11, 28

Fanger skal få frihet.

Fanger er et annet ord for å være fattig. Fanger er frarøvet frihet og mangler alt. Paulus bruker ofte uttrykket *"slaver under synden"* og han taler i Galaterbrevet om *"å være i varetekt under loven"* eller *"innestengt"* under loven. Loven krever 100 %. Oppfyller du ikke alt, så er du dødsdømt. Straffen er den evige død. Samtidig er vi på grunn av Adams syndefall uten muligheter til å oppfylle loven. Loven plasserer oss i fengsel, i dødscellen. Jesus kom for å sette oss i fri. Det gjorde han ved at han gikk inn i vår verden og ble menneske. Han oppfylte loven i vårt sted. Han døde på korset og sonet vår straff. Dermed er vi frie. Gud krever ikke mer straff for verdens synd. Dette beskriver Paulus i Gal. 4: *Men i tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne og født under loven. Han skulle kjøpe dem fri som stod under loven, så vi kunne få barnekår.*

Blinde får synet igjen.

Jesu komme innebærer også at blinde får syndet igjen. Av naturen er vi så blinde at vi ikke ser og forstår at vi har behov for en frelser. Vi tror så godt om oss selv at bare vi gjør gode gjerninger, så er Gud fornøyd. Vi tror

det er vårt ansvar å påvirke Gud til å ta seg av oss. Vi er klar over at vi gjør gale ting, men det er opp til oss å få det godt igjen. Sist søndag hørte vi om de som gikk bort. De ser bare sine egne gjerninger som de selv gjorde i den hensikt å få lønn av Gud. De så ikke at andre trengte deres hjelp og omsorg. De så ikke at de var bort og trengte en frelser. Vi er blinde av naturen. Vi ser ikke Guds velgjerninger mot oss, de må åpenbares for oss. I dåpen fikk vi nytt syn. I nådemidlene viser Gud oss igjen og igjen at Jesu liv er vårt liv, Jesu gjerninger er våre gjerninger, Jesu fortjeneste er vår fortjeneste, Jesu død er vår død, Jesu oppstandelse er vår oppstandelse, Jesu rettferdighet er vår rettferdighet. Jesu seier over djevelen, synden og verden er vår seier. Det er store skatter som var skjult for oss, men som nå ved troen er åpenbart for oss i Jesus Kristus.

”et nådeår fra Herren.”

Jubelåret skulle feires hvert femtiende år. En skulle regne 7 x 7 år og når det 50tiende året gikk inn skulle en på den tiende dagen i den syvende måned på forsoningsdagen blåse i basunen over hele Israel. Da skulle en rope ut friheten for alle i Israel. Om noen hadde mistet jord som tilhørte slekten, skulle den gis tilbake. Den som var solgt som slave, skulle under jubelåret settes fri og få tilbake sin slekts jord og eiendom. Jesus kunngjør her i synagogen at loven om jubelåret nå har fått sin oppfyllelse. Dette var et bilde på Kristus. Nå får alle mennesker av alle folk og tungemål tilbake den tapte friheten. Nå er det nåde år hver eneste dag, hver eneste time og hvert eneste minutt. Gud er forsonet en gang for alle. I dag går vi inn i et nytt kirkeår. Vi kan takke Gud for at det ennå er nådens tid. Evangeliet forkynnes fortsatt. Jubelåret innledes med forsoningsdagen. Det var den dagen i året da ypperstepresten gikk inn i det aller helligste og ofret for folkets synder. Blodet av offeret, en bukk, ble strøket over paktens ark. Jesus var den som ofret seg selv for våre synder. Han var både Guds lam som ofret seg og ypperstepresten som utførte handlingen. Dette gjorde han for deg og meg. Etter korsfestelsen ble han lagt i graven og stod opp igjen. Døden kunne ikke holde på den rettferdige som ble lagt i graven. Han var fri og gjennom dette er vi også frie. Etter forsoningsdagen kunngjøres jubelåret: *«Et nådens år fra Herren»*. Dette ble understreket med basuner. I den nye pakt proklameres dette gjennom forkynnelsen av Guds ord. Dette ligger i det Jesus sier: *”I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på.”* Legg merke til at Jesus sier *«mens dere hørte på»*. Det er ikke snakk om indre opplevelser og følelser, men det vi det ytre ordet vi hører med våre ører. Det ordet som leses og forkynnes og som når oss gjennom at vi hører. *«Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.» Rom 10,17* Budskapet om et nådens år som vi kaller evangeliet.

”I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på.”

Det er dette som jeg som prest hver søndag har fått i oppdrag å rope ut. Noe annet oppdrag har jeg ikke fått. Det å være prest er først og fremst å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. En prest er innsatt av Gud til å være hans herold til å rope ut et nådens ord fra Herren om det Gud gjorde for 2000 år siden. En menighet og kirke er et sted der en får høre evangeliet igjen og igjen. Gjennom å høre Guds ord skapes troen. Gjennom å høre holdes troen ved like. Så lenge evangeliet ropes ut så er det nådetid. Da er det håp om at noen skal omvende seg og tro evangeliet. Så lenge evangeliet om syndenes forlatelse lyder, skapes det tro For Guds ord vender ikke tomt tilbake. Guds ord er skaperord. Paulus sier det der Guds kraft til frelse. Derfor skal du vite at når du hører presten i avløsningen sier at dine synder er deg forlatt så er de deg forlatt uansett hvordan du har det og hvordan du føler det. Poenget er hva Gud sier og ikke hva du ser og opplever i deg selv.

Saktmodig og ydmyk kommer kongen til oss.

I dag på 1. søndag i advent møter vi Jesus på vei inn i Jerusalem. Han hylles av folket som konge der han rir på et esel: *”Hosianna Davids Sønn. Velsignet være han som kommer i Herrens navn.”* Men noen dager senere ropte de samme menneskene *”korsfest, korsfest”*. Han ble fanget, torturert og hengt på et kors. Jesus viste om hva som skulle skje. Han kjente til hykleriet og at folket som nå hyllet han skulle vende han ryggen. Likevel red han inn i Jerusalem for siste gang ikke fylt av vrede og hat, men av ydmykhet og saktmodighet. Han møtte dem med evangeliet, med fredens budskap om at han tilgir alle deres synder. Derfor ba han på korset: *”Far forlat dem.”* Her i teksten roper Jesus ut fredens evangelium og trøstens ord til folket i synagogen. Jesus forkynnte fredens evangelium, enda han viste hva som skulle skje bare minutter senere da de ville steine han. Jesus kjenner deg og meg. Han vet hvordan vi er. Han hører vår bekjennelse, han hører vår lovsang, han tar imot oss ved nattverdbordet og styrker oss med sitt sakrament. Han kjenner oss så altfor godt. Han slipper oss ikke og møter oss søndag etter søndag med sin nåde og barmhjertighet, igjen og igjen. Vi står foran adventstiden og julen og Jesus møter oss på 1. s. i advent med evangeliet. Han kommer til oss uten bebreidelser og anklagelser. Saktmodig og ydmyk kommer han til oss på Bibelens blad gjennom ord og sakrament. Han vil kunngjøre deg et nådens år fra Herren slik at du kan gå stryket gjennom verden de siste skrittene fram til du når målet i himmelen. Må adventstiden og julen bli en tid der vi tvinger vårt sinn og vår tanke mot han som kommer til oss. Takk Jesus for at du aldri slipper oss, men er med alle dager. Amen